

Advies over faunabeheer (ree, Canadese gans) in de plantentuin te Meise

Adviesnummer:	<u>INBO.A.3332</u>
Datum advisering:	28 juli 2015
Auteur(s):	Jim Casaer, Frank Huysentruyt & Jan Vercammen
Contact:	Lieve Vriens (lieve.vriens@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	
Geadresseerden:	Nationale Plantentuin Meise T.a.v. Danny Swaerts Nieuwelaan 38 1860 Brussel danny.swaerts@br.fgov.be

Aanleiding

Sinds 2003 zitten in de plantentuin reeën. Vermits het aantal inmiddels is uitgegroeid tot 8 à 10 exemplaren leidt dit tot vraatschade aan de plantencollectie. Momenteel probeert men de bomen en struiken zoveel mogelijk af te schermen. Dit lukt niet altijd. Men zoekt een haalbare oplossing om schade aan de collectie te minimaliseren.

Ook de Canadese gans geeft aanleiding tot problemen. Zo'n 250 ganzen verblijven tijdens de ruitijd in het domein. Met vervuiling van de wegen, gazons en vijverwater tot gevolg. Men zou in 2016 graag een grote actie houden om het aantal drastisch te doen dalen.

Vraag

1. Wat zijn de mogelijkheden om de populatie reeën beheerbaar te houden en/of vraatschade te voorkomen?
2. Met welke instanties of organisaties kan men samenwerken om het aantal Canadese ganzen drastisch te reduceren? Hoe pakt men dit probleem best aan?

Toelichting

1 Wat zijn de mogelijkheden om de populatie reeën beheerbaar te houden en/of vraatschade te voorkomen?

1.1 Aanleiding en (beheer)doelstellingen

Voor wat betreft het beslissingsvraagstuk rond de reeën wordt gebruik gemaakt van de klassieke benadering van 'Structured decision making' (Gregory et al. 2012, Runge et al. 2013), waarbij eerst de aanleiding van het probleem en de (beheer)doelstellingen duidelijk geïdentificeerd worden en vervolgens de mogelijke beheeralternatieven beschreven worden (incl. juridische aspecten) en met elkaar vergeleken worden (zie ook Adriaens et al. 2015).

De meer permanente aanwezigheid van reeën in de plantentuin is aanleiding tot meer vraat wat leidt tot bezorgheden omtrent de plantencollectie bij de beheerder van de plantentuin. Het individueel beschermen van bomen en struiken lijkt op termijn voor de beheerder niet haalbaar. In de adviesvraag geeft de beheerder aan dat er gezocht wordt naar mogelijkheden om de stand te herleiden tot nul dieren. Bijkomende doelstellingen die veelal meegenomen worden bij het evalueren van mogelijke beheeralternatieven in het kader van faunabeheer zijn de nodige personeelsinzet, de kost, het vermijden van onnodig dierenleed en de mate waarin de maatregel eenmalig is dan wel herhaald dient te worden en de mogelijke neveneffecten van de maatregelen op andere soorten of op andere functies van de plantentuin.

Concreet kan het beslissingsvraagstuk dus herleid worden tot de vraag: *"Op welke manier kunnen de huidige reeën die in de plantentuin aanwezig zijn verwijderd worden en zo hun verder impact op bomen- en struikencollectie vermeden worden, en dit op een zo efficiënt mogelijke manier (minimale inzet van mensen en middelen), die zo snel mogelijk tot resultaat leidt (verkorten duur impact op de collectie), met zo weinig mogelijk dierenleed en zo weinig mogelijk negatieve ecologische neveneffecten of negatieve impact op de andere functies van de plantentuin (recreatieve en educatieve)?"*

1.2 Mogelijke beheeralternatieven

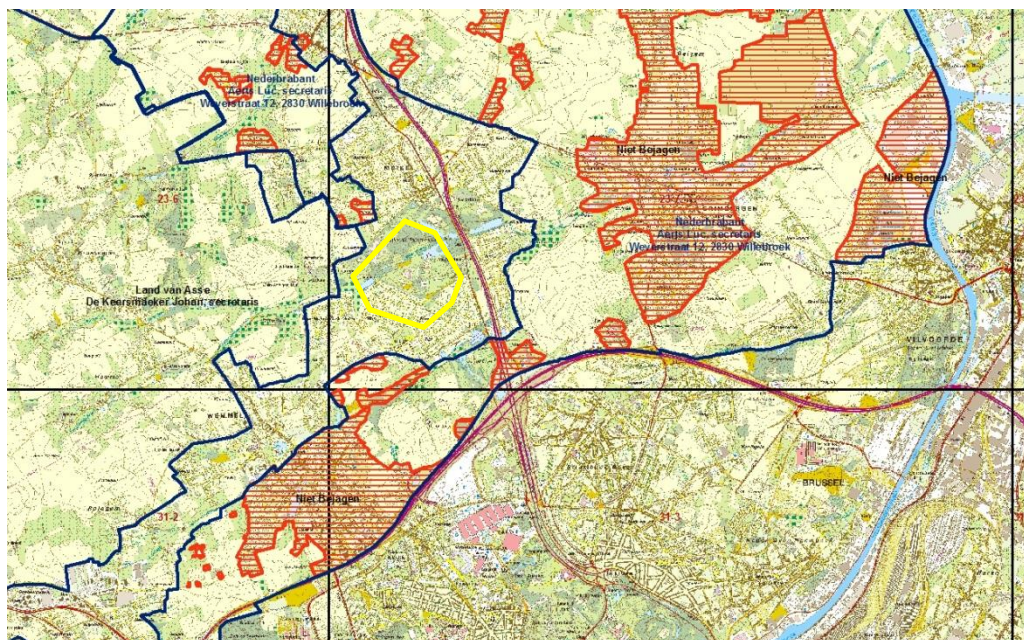
1.2.1 Wettelijke aspecten.

Voor het verwijderen van de aanwezige reeën kan gebruik gemaakt worden van vangnetten, (Baert et al. 2008), kast- of kooivallen (zie verder voor omschrijving) of kunnen de dieren geschoten worden. Reewild is in Vlaanderen een wildsoort en bijgevolg is voor wat betreft het vangen en doden van reeën de jachtwetgeving van kracht.

- Het **vangen van reeën met netten** vergt specifieke uitzonderingsvergunningen gezien deze methode niet voorzien is in de jachtwetgeving.
- Het **gebruik van kast- en kooivallen** kan voor ree enkel in het kader **van bestrijding**.
- Het **afschot van reeën** kan gebeuren onder de vorm van **jacht of bestrijding**.

Jacht

Voor wat betreft het schieten van reeën in het kader van jacht vergt dit dat er een afschotplan aangevraagd en goedgekeurd wordt. Hiervoor dient echter voor het gebied een jachtplan ingediend te zijn en specifiek voor reewild dient dit, om een afschotplan te kunnen krijgen, minimaal 1000 ha groot zijn of 250 hectaren bos of kleine landschapselementen te bevatten of deel uit te maken van het werkingsgebied van een erkende wildbeheereenheid (WBE). De plantentuin is slechts 92 ha groot. De plantentuin bevindt zich actueel ook niet binnen het werkingsgebied van een wildbeheereenheid, maar bevindt zich tussen het werkingsgebied van de WBE Land van Asse en dat van de WBE Nederbrabant (bron: DEPARTEMENT KANSELARIJ EN BESTUUR – Vlaams Brabant zie Figuur 1). Om als jachtgebied te kunnen opgenomen worden in een WBE dient het jachtrecht van het gebied daarenboven toegekend te worden volgens de principes van mededinging en transparantie gezien de plantentuin een terrein van een openbaar bestuur is (artikel 11 jachtdecreet).

Figuur 1: Aanduiding ligging Plantentuin Meise (geel omrand) tussen WBE Land van Asse en WBE Nederbrabant.

- ⇒ Gezien de plantentuin slechts 92 ha groot is en geen deel uitmaakt van een erkende WBE is de bejaging van ree actueel niet mogelijk in dit gebied.

Bestrijding

De uitvoering van bestrijding wordt door deze oppervlaktevoorwaarde echter niet uitgesloten. Op basis van de jachtwetgeving kan de bestrijding uitgevoerd onder de voorwaarden zoals bepaald in artikel 22 van het jachtdecreet. Een van die voorwaarden is dat er geen andere bevredigende oplossingen bestaan.

Het jachtvoorwaardenbesluit (art. 41) bepaalt dat:

- *"De voorwaarde dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat om te kunnen overgaan tot bestrijding overeenkomstig artikel 22, tweede lid, Jachtdecreet van 24 juli 1991, wordt beoordeeld op basis van de vraag of alle maatregelen zijn genomen die redelijkerwijs mogen worden verwacht om wildschade te voorkomen."*
- *"De minister stelt een code van goede praktijk vast waarin maatregelen zijn opgenomen als vermeld in het eerste lid. De code kan zowel handelingen bevatten die redelijkerwijs te verwachten zijn, als handelingen die niet redelijkerwijs te verwachten zijn."*

In het "Ministerieel besluit tot vaststelling van een code van goede praktijk ter uitvoering van artikel 11 van het Soortenschadebesluit van 3 juli 2009 en ter uitvoering van artikel 28 en artikel 41 van het Jachtvoorwaardenbesluit van 25 april 2014" geeft artikel 11 volgende verdere bepalingen weer voor de toepassing ervan op hertachtigen.

*§ 1. Om belangrijke schade door edelhert, damhert of ree aan gewassen en bossen te voorkomen moet minimaal een van de volgende preventieve maatregelen genomen worden :
1° het plaatsen van minimaal één bewegende pop met licht of geluid per vier hectare. Deze maatregel geldt alleen voor niet-houtige gewassen;*

2° het plaatsen van een afrastering met minimaal de volgende kenmerken : een hoogte van 1,8 meter, een maximale maaswijdte van vijftien centimeter en een draaddikte van twee millimeter;

3° het plaatsen van boombescherming met minimaal de volgende kenmerken : een hoogte afhankelijk van de beplanting, een maximale maaswijdte van 2,5 centimeter en een draaddikte van twee millimeter;

4° het plaatsen van een elektrische afrastering met minimaal vijf draden op regelmatige afstand, met een minimale hoogte van 1,5 meter. Daarbij moet de vegetatie onder de draden kort gehouden worden;

5° het aanbrengen van een zandcoating met de regelmaat die voorgeschreven wordt door de productvoorschriften. Deze maatregel geldt alleen voor bosbouw en fruitteelt.

§ 2. Het nemen van preventieve maatregelen als vermeld in paragraaf 1 wordt niet verwacht in het kader van de bestrijding of bijzondere bejaging van edelhert en damhert.

In hoeverre deze bepalingen uit de goede praktijk van kracht zijn voor de plantencollectie in de plantentuin hangt af van de interpretatie van de omschrijving 'gewassen en bossen'. Indien de collectie hier niet onder valt zou dit kunnen betekenen dat geen bijkomende maatregelen nodig zijn om over te kunnen gaan tot de bestrijding van ree in de plantentuin door middel van afschot. In het andere geval zou ook gesteld kunnen worden dat er door het nemen van beschermingsmaatregelen voor individuele bomen en struiken aan voorwaarde 3° voldaan is (§1 3°). De interpretatie van het artikel 11 in het concrete geval van de plantentuin valt buiten de scope van dit advies en behoort tot de bevoegdheid van het Agentschap voor Natuur en Bos.

De algemene bepalingen van artikel 22 van het jachtdecreet blijven natuurlijk wel van kracht:

“Het is verboden op enigerlei wijze te jagen buiten de door de Vlaamse regering bepaalde tijden onverminderd het recht van de eigenaar of de grondgebruiker om jaagbaar wild dat schade toebrengt aan zijn gewassen, teelten, bossen of eigendommen terug te drijven. De eigenaar of de grondgebruiker mag zijn inwonende familieleden daarmee belasten.”

“Indien de eigenaar of de grondgebruiker kan aantonen dat geen andere bevredigende oplossing bestaat kan hij het jaagbaar wild eveneens doden of laten doden onder de in het voorgaande lid vermelde voorwaarden. Het doden mag alleen gebeuren:

- door personen die voldoen aan de voorwaarden opgelegd door de Vlaamse regering tot het verkrijgen van een jachtverlof;*
- met vuurwapens en andere door de Vlaamse regering te bepalen middelen, eventueel zonder jachtverlof op voorwaarde dat de eigenaar of de grondgebruiker een verzekering tegen burgerlijke aansprakelijkheid heeft afgesloten, waarvan de waarborg gelijk is aan de waarborg opgelegd door de reglementering inzake de verplichte aansprakelijkheidsverzekering voor het verkrijgen van een jachtverlof. De gebruikte vuurwapens moeten voldoen aan dezelfde voorschriften als de voorschriften opgelegd voor de wapens gebruikt voor de jacht op grond van artikel 21 van dit decreet;*
- tussen het officiële uur van zonsopgang en het officiële uur van zonsondergang;*
- na voorafgaande schriftelijke ingebrekestelling van de houder van het jachtrecht op de grond waarop de bestrijding gebeurt en na voorafgaande schriftelijke verwittiging van de ambtenaar die daartoe door de Vlaamse regering is aangewezen. Deze laatste kan, bij gemotiveerde beslissing, de bestrijding zo nodig beperken of verbieden.”*

“Het gedode wild dient aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van de gemeente waarin de bestrijding plaatsvindt te worden overhandigd.”

1.2.2 Mogelijke methoden voor het uitvoeren van de bestrijding

1.2.2.1 Afschot

Om het afschot van reeën binnen de plantentuin uit te voeren zijn er verschillende methoden mogelijk, elk met zijn eigen voor- en nadelen. De mogelijke – wettelijke toegelaten – methoden om het afschot uit te voeren in het kader van bestrijding omvatten:

- ✓ Bersen (individuele jager te voet)
- ✓ Aanzit (vanop hoogzit)
 - Individueel
 - Gemeenschappelijk (hierbij zitten meerdere personen tegelijkertijd aan maar worden er geen mensen ingezet om de dieren in beweging te brengen (uit de dekking te krijgen))
- ✓ Drukjacht
- ✓ Drijfjacht¹

¹ Bij de evaluatie van de veiligheid van het uitvoeren van een drijfjacht wordt er in het kader van dit advies vanuit gegaan dat ook hier de schutters zich op hoogzitten bevinden – het verschil met het doorvoeren van een drukjacht situeert zich dus in het aantal drijvers, de manier van drijven en het al dan niet inzetten van honden om het wild uit de dekking te krijgen.

Tabel 1: Vergelijking aan de hand van een set van evaluatiecriteria van de verschillende mogelijke methoden die gebruikt kunnen worden om de reeën uit de plantentuin te verwijderen door afschot. Tussen haakjes wordt telkens een rang aangegeven waarbij 5 de hoogste rang aanduidt en 1 de laagste

<i> criterium</i>	<i>Bersen</i>	<i>Indiv. aanzit</i>	<i>Gemeensch. aanzit</i>	<i>Drukjacht</i>	<i>Drijfjacht</i>
Minimale inzet van mensen (er wordt hier vertrokken van de veronderstelling dat het afschot zelf uitgevoerd wordt door vrijwilligers (jagers))	Beperkt (5)	Beperkt (5)	Middelmatig (4)	Hoger (3) – extra inzet van personeel nodig voor voorbereiding en coördinatie uitvoering	Hoogste (1) extra inzet van personeel nodig voor voorbereiding en coördinatie uitvoering + hoogste inzet van vrijwilligers nodig (grootst aantal drijvers nodig)
Minimale kosten (materiaalkosten)	Geen (5)	Beperkt (aankoop van nodige hoogzitten tenzij ladders in bruikleen) (3)	Beperkt (aankoop van nodige hoogzitten tenzij ladders in bruikleen) (3)	Beperkt (aankoop van nodige hoogzitten tenzij ladders in bruikleen ²)/ beperkte extra logistieke kosten (voorbereiding + uitvoering) (1)	Beperkt (aankoop van nodige hoogzitten tenzij ladders in bruikleen)/ beperkte extra logistieke kosten (voorbereiding + uitvoering) (1)
Beperken van duur	Lang (1)	Lang (1)	Middelmatig (hangt af van resultaat) (3)	Kort (beperkt aantal herhalingen i.f.v. resultaat) (5)	Kort (beperkt aantal herhalingen i.f.v. resultaat) (5)
Maximaliseren van de veiligheid ³	Slecht (1) afschot vanop de grond	Hoogst (5)	Hoog (4)	Park dient afgesloten te worden voor het publiek indien drukjacht overdag uitgevoerd wordt – extra veiligheidsafspraken nodig bij de uitvoering van de drukjacht (2)	Park dient afgesloten te worden voor het publiek indien drijfjacht overdag uitgevoerd wordt – extra veiligheidsafspraken nodig bij de uitvoering van de drijfjacht (2)
Minimaliseren van onnodig dierenleed	Beperkt risico (3)	Beste optie (5)	Beste optie (5)	Beperkt risico (2)	Minst goede optie (1)
Negatieve neveneffecten op andere functies van de plantentuin	Geen (5)	Geen (5)	Geen (5)	Plantentuin dient gedurende de uitvoering gesloten te zijn (2)	Plantentuin dient gedurende de dag van de uitvoering gesloten te zijn (1)

² Zowel drukjachttoertjes zijn in Vlaanderen beschikbaar en zouden mits afspraken uitgeleend kunnen worden voor tijdelijke acties.

³ Gezien het feit dat de plantentuin afgesloten is voor het publiek tussen 18:30 (zomer)/ 17:30 (winter) en 9:30 wordt er voor de evaluatie van de veiligheid van uitgegaan dat de eerste drie opties (bersen, individuele aanzit en gemeenschappelijke aanzit) uitgevoerd worden wanneer er geen publiek aanwezig is.

Op basis van bovenstaand overzicht lijken, omwille van de nodige inzet van mensen en middelen enerzijds en omwille van de overwegingen omtrent veiligheid en het vermijden van onnodig dierenleed anderzijds, individuele aanzit of gemeenschappelijke aanzit het meeste aanwezen als methoden om bestrijding door middel van afschot mee door te voeren. Hierbij zal gemeenschappelijk aanzit hoogstwaarschijnlijk sneller tot resultaten leiden maar vergt de inzet van iets meer vrijwilligers tegelijkertijd. Indien deze methoden niet voldoende snel tot resultaten leidt kan de inzet van een klein aantal drijvers (3-4 personen) voor het in beweging brengen van de dieren (drukjacht) een aangewezen volgende stap zijn. Afschot uitvoeren door te bersen vergt organisatorisch minder voorbereiding en inspanningen (hoogzitten plaatsen is niet nodig) maar brengt met zich een groter veiligheidsrisico mee vermits er van op de grond geschoten wordt (meer horizontale kogelbaan in vergelijking tot afschot vanop hoogzit). Dit omvang van dit bijkomend risico is sterk afhankelijk van de persoon die deze actie uitvoert.

1.2.2.2 Kastvallen en kooivallen

Naast door middel van het geweer kan de **bestrijding ook gebeuren door het inzetten van kast- en kooivallen**. De wetgever hanteert volgende definities om deze twee soorten vallen te onderscheiden:

- *11° kastval: een val om dieren levend te vangen en waarin de gevangen dieren zich vrij kunnen bewegen. De wanden van de val bestaan uit minstens drie vaste gesloten wanden;*
- *12° kooival: een val om dieren levend te vangen en waarin de gevangen dieren zich vrij kunnen bewegen. De wanden van de val bestaan uit gaas;*

In Vlaanderen werden door het INBO tot nu toe nog geen reeën gevangen voor wetenschappelijke doeleinden met kast- of kooivallen. Wel komt het frequent voor dat reeën de kooivallen binnengaan die gebruikt worden in het kader van het wetenschappelijk onderzoek naar everzwijn (zie Figuur 2).

Figuur 2: Voorbeeld van de aanwezigheid van reeën in de vangkooien gebruikt door het INBO in het kader van het everzwijnenonderzoek.

Een dergelijk systeem zou wel gebruikt kunnen worden voor het vangen van reeën. Doordat er zich in de plantentuin geen everzwijnen of andere grotere zoogdieren bevinden die aangetrokken worden door maïs wordt de kans op eventuele bijvangsten van andere dieren in dit concrete geval eerder als beperkt ingeschat. In het buitenland wordt ook gebruik gemaakt van kastvallen voor het vangen van reeën. In beide gevallen worden de reeën door middel van lokvoer (maïs, klimop ...) in de vallen gelokt.

Er blijft echter wel de vraag naar het vervolgtraject waarbij de gevangen reeën gedood dienen te worden of getransporteerd naar ergens anders om daar te vrijgelaten te worden.

Voor het doden van de dieren door middel van afschot zal de inzet van vrijwilligers nodig zijn (jagers). Voor het eventueel verdooven van de reeën is de inzet van een dierenarts vereist. Bij vangacties door middel van netten in Frankrijk worden de reeën echter niet verdoofd voor het manipuleren of transporteren ervan omwille van de bijkomende complicaties die dit met zich meebrengt.

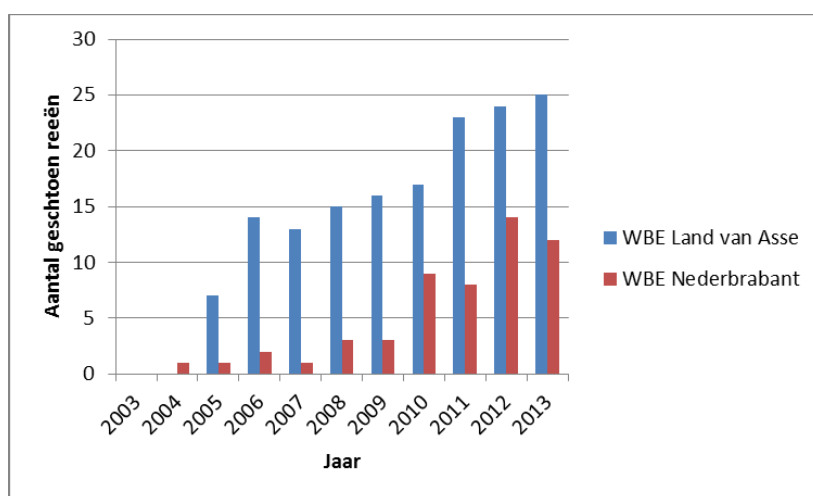
Het operationeel maken en opvolgen van de vanginstallatie(s) indien ze op scherp gesteld worden, vergt de inzet van professionelen of goed opgeleide vrijwilligers. In tegenstelling tot voor wat betreft het schieten van dieren maakt het gebruik van vangkooien geen deel uit van de opleiding van jagers in Vlaanderen.

Omwille van het minimaliseren van onnodig dierenleed en het vermijden van negatieve interacties met andere functies van de plantentuin (educatieve en recreatieve) zouden bij het gebruik van vallen voor de opening van de plantentuin gevangen reeën gedood of verdoofd en weggehaald moeten zijn uit de kooien. Dit zou het opzetten van een systeem vergen waarbij telkens 's nachts gevangen wordt en in de vroege morgen gecheckt wordt of er dieren in de val gevangen zijn. Hierbij stelt zich echter actueel een wettelijk probleem gezien dat de bestrijding enkel tussen zonsop- en zonsondergang toegelaten is en er dus wettelijk niet 's nachts gevangen kan worden. Hierdoor wordt het gebruik van vallen in de praktijk in het geval van de plantentuin eigenlijk onmogelijk tenzij er een specifieke uitzonderingsvergunning aangevraagd wordt (artikel 33 van het jachtdecreet).

Het is zeker mogelijk om door middel van kastvallen of kooivallen een aantal dieren af te vangen om zo de populatie binnen de plantentuin te verkleinen. De kans om op deze manier alle aanwezige reeën weg te vangen lijkt echter eerder klein.

1.3 Bijkomende overwegingen

De laatste decennia neemt de populatie van reeën in Vlaanderen zowel in aantal als in verspreiding toe (Scheppers et al. 2014). Ook in de regio ten noordoosten van Brussel worden de laatste decennia steeds meer reeën waargenomen. In de twee aanpalende WBE's (zie Figuur 1) vertoont het afschot het laatste decennium een stijgende trend, wat eveneens een aanwijzing is voor een toenemende reewildpopulatie (zie Figuur 3). Wanneer er geen permanente en reedichte afspanning rondom de plantentuin geplaatst wordt, zullen er in de toekomst terug reeën hun weg vinden naar de plantentuin, wat het herhalen van beheeracties zal vereisen.

Figuur 3: Trend in het afschot van reeën in de twee WBE die palen aan de plantentuin van Meise.

Het beschermen van alle kwetsbare struiken en planten lijkt gezien het hoge aantal waardevolle planten en hun decoratieve en educatieve waarde geen wenselijk noch haalbaar alternatief.

Tot slot kwam er recent een vraag naar de mogelijkheden voor het opzetten van een proefproject rond de inzet van afschot door middel van de boog als een bijkomend instrument voor het faunabeheer op plaatsen waar omwille van veiligheidsoverwegingen of omwille van de ligging in de nabijheid van huizen of bebouwde kernen, het gebruik van vuurwapens ongewenst zou zijn. Het gebruik van de boog voor het uitvoeren van afschot van reewild is erkend als jachtmethode in een aantal Europese landen (o.a. Finland, Denemarken en Frankrijk) en in Amerika (zij het voor andere hertachtigen vermits ree daar niet voorkomt). Er zou overwogen kunnen worden of de situatie in de plantentuin zich leent voor het testen van de efficiëntie en haalbaarheid van deze methode in Vlaanderen onder de vorm van een wetenschappelijk opgevolgd proefproject.

2 Met welke instanties of organisaties kan men samenwerken om het aantal Canadese ganzen drastisch te reduceren?

Sinds de projecten INVEXO en RINSE worden in Vlaanderen jaarlijks grote aantallen Canadese ganzen afgevangen in de rui, met merkbare impact op de overzomerende populatie van deze soort in Vlaanderen. Door de expertise die Rato vzw binnen deze projecten opdeed zijn zij in staat een dergelijke afvangst met succes uit te voeren. Rato vzw hangt in wezen af van de provincie Oost-Vlaanderen maar is als vzw in de mogelijkheid ook externe opdrachten tegen betaling aan te nemen. Voor meer informatie (bv. kostprijs) wordt Rato vzw best rechtstreeks gecontacteerd. Het is dus voor de Nationale Plantentuin zeker mogelijk en aan te raden om binnen de huidige Vlaamse beleidsdoelstellingen rond Canadese ganzen een afvangst van de ruiende ganzen op zijn terrein te organiseren. Wel wordt een dergelijke grote afvangst het best gekaderd binnen het integraal ganzenbeheer in Vlaanderen en binnen de Provincie Vlaams-Brabant. Het is daarom ook aan te raden hiervoor tijdig contact op te nemen met de verantwoordelijken bij het Agentschap voor Natuur en Bos en bij de verantwoordelijken bij de provincie.

Conclusie

1. Wat zijn de mogelijkheden om de populatie reeën beheerbaar te houden en/of vraatschade te voorkomen?

- Omwille van wettelijke bepalingen is afschot van ree onder reguliere jacht actueel niet van toepassing voor de plantentuin (actueel geen jachtgebied dat deel uitmaakt van een erkende WBE).
- Bestrijding zou wettelijk wel mogelijk moeten zijn.
 - Voor wat betreft de randvoorwaarde rond het nemen van andere bevredigende maatregelen die redelijker wijs mogen verwacht worden om wildschade te voorkomen dient contact opgenomen te worden met het ANB.
 - De bestrijding zou kunnen uitgevoerd worden door middel van kastvallen of kooivallen of door middel van afschot met het geweer
- De combinatie van de recreatieve functie van de plantentuin overdag, de wettelijke beperking dat bestrijding 's nachts niet toegelaten is, de doelstelling van het maximaal vermijden van dierenleed en de nodige inzet van professionelen, maken dat het gebruik van kastvallen en kooivallen niet evident of aangewezen lijkt voor het verwijderen van de aanwezige reeën uit de plantentuin.

- Voor het verwijderen van de reeën door afschot zijn er verschillende methoden mogelijk. De keuze hiervan wordt bepaald door het belang dat de beheerder van de plantentuin geeft aan elk van de evaluatiecriteria (zie Tabel 1). Op basis van overwegingen rond veiligheid, dierenleed en inzet van mensen en middelen lijken ons in eerste instantie individuele aanzit en gemeenschappelijke aanzit te verkiezen methoden, waarbij de laatste hoogstwaarschijnlijk sneller tot resultaten zal leiden maar de inzet van iets meer vrijwilligers vergt. Een kleinschalige vorm van drukjacht zou een volgende stap kunnen zijn indien niet snel genoeg resultaat geboekt wordt met de eerste twee methoden. Afschot uitvoeren door te bersen vergt organisatorisch minder inspanningen en voorbereiding maar brengt met zich een groter veiligheidsrisico mee.
- Indien men wil vermijden dat in de toekomst telkens opnieuw dieren verwijderd dienen te worden uit de plantentuin is het aangewezen een ‘reedichte’ omheining te voorzien rond het domein.

2. Met welke instanties of organisaties kan men samenwerken om het aantal Canadese ganzen drastisch te reduceren? Hoe pakt men dit probleem best aan?

- Binnen het huidig Vlaams beleidskader rond Canadese ganzen is het zeker aanwezig dat er actie ondernomen wordt om de aanwezige aantallen Canadese ganzen in de plantentuin drastisch te reduceren.
- De vzw Rato beschikt over de nodige expertise om deze actie uit te voeren en voert dergelijke acties ook buiten de provincie Oost Vlaanderen uit op vraag van beheerders.
- Het lijkt dan ook aangeraden om voor integratie van een dergelijke afvangst binnen het groter geheel van acties in de provincie Vlaams Brabant tijdig contact op te nemen met het Agentschap voor Natuur en Bos en zo te komen tot een gecoördineerde aanpak binnen de provincie Vlaams Brabant, en ook met Rato vzw voor de praktische aspecten ervan.

Referenties

Adriaens T., Vandegehuchte, M. & Casaer, J. 2015. Basisdocument voor het opmaken van een code goede praktijk (best practice) voor invasive exoten. Instituut voor Natuur en Bosonderzoek, Brussel.

Baert P., Breyne, & J. Casaer. 2008. Onderzoek naar de mogelijkheden voor een geleide populatiedynamica voor reeën. Rapport IV: Eindrapport. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Gregory R., L. Failing M. Harstone G. Long, T. McDaniels & D. Ohlson. 2012. Structured Decision Making. A practical Guide to Environmental Management Choices. Wiley-Blackwell.

Runge M. C., J. B. Grand & M. S. Michell. 2013. Structured Decision Making. Page 342 in P. R. Krausman and J. W. Cain, editors. Wildlife Management & Conservation. The John Hopkins University Press Baltimore.

Scheppers T., F. Huysentruyt, A. Neukermans, J. Vercammen, & J. Casaer. 2014. Grofwildjacht in Vlaanderen - Cijfers en Statistieken 2013. Instituut voor Natuur en Bosonderzoek, Brussel.